

SREDNJA ŠKOLA MATE BLAŽINE LABIN

**PROGRAM PREVENCIJE RIZIČNIH PONAŠANJA UČENIKA
KORACIMA PRIJATELJSTVA DO SMANJIVANJA VRŠNJAČKOG NASILJA**

Listopad, 2014.

ŠKOLSKI RAZVOJNI PLAN I PROGRAM PREVENCIJE RIZIČNIH PONAŠANJA UČENIKA

Naziv programa: Koracima prijateljstva do smanjivanja vršnjačkog nasilja

DEFINIRANJE PRIORITETA RAZVOJNOG ILI PREVENTIVNOG PROGRAMA

Što smatrate prioritetnim područjima koja traže aktivnu intervenciju ili trajni razvoj u vašoj školi?

Na koje bi se čimbenike rada škole ili života i ponašanja učenika vaš razvojni program ili program prevencije morao usredotočiti u sljedećoj školskoj godini?

Procjena problema i potreba

Na temelju rezultata dobivenih upitnikom „Kako si?“ u sklopu istraživanja „Analiza rizičnih ponašanja i konzumacija opojnih sredstava kod srednjoškolaca u Istarskoj županiji“ koje se je provelo na reprezentativnom uzorku učenika Srednje škole Mate Blažine samoanalizom dobivenih rezultata i raspravom svih sudionika odgojno-obrazovnog procesa učenika, roditelja i nastavnika utvrđeno prioritetno područje koje traži aktivnu intervenciju je **smanjivanje negativnih iskustava sa školom i to u dijelu vezano za relacijsko nasilje kroz razvijanje senzibilizacije i znanja o nasilju, njegovim specifičnostima, modalitetima i ukazivanje na složenost posljedica na pojedinca, zajednicu i društvo.**

Škola je uz obitelj jedan od najvažnijih sustava koji oblikuju djetetovo odrastanje. Mladi osim znanja u školi razvijaju brojne vještine – uče kako nekome biti prijatelj, kako funkcionirati u grupi, kako rješavati nesuglasice na primjeren način, kako se odnositi prema drugima s poštovanjem i još mnoge druge. Nastavnici i stručni suradnici imaju odgovornu ulogu u životu mlade osobe – osim što pomažu u razvoju kompetencija, odgovorni su i za stvaranje poticajne okoline koja će mladoj osobi omogućiti da ostvari svoje obrazovne, ali i osobne potencijale. Dio te odgovornosti je zaštita mladih od nasilja među vršnjacima – pojava koja u tu okolinu unosi nesigurnost i strah koji utječe destruktivno na razvoj mlade osobe

Srednja škola Mate Blažine Labin u suradnji sa Gradom Labinom već dugi niz godina potiče programe koji imaju za cilj unapređivanje kvalitete života mladih u zajednici kroz projekt Labin zdravi grad. Također se potiču programi koji unapređuju kvalitetu života mladih unutar škole kroz učestvovanje mladih u različitim međunarodnim projektima kojima mladi usvajaju znanja te jačaju svoj osobni potencijal, pa ovi projekti imaju ulogu univerzalne prevencije svih oblika rizičnih ponašanja mladih, pa tako i svih oblika nasilja među mladima. Jedan od međunarodnih projekata kojim su se Vijeće učenika Srednje škole Mate Blažine i Gradsko vijeće mladih Grada Labina intenzivnije bavili šk. god. 2013./14. je senzibiliziranje mladih za probleme nasilja među mladima i traženje puteva kako ga smanjiti. U sklopu 16. i 17. međunarodne Škole demokracije-vijeća mladih, koja se već 17 godina održava u Srednjoj školi Mate Blažine školi u suradnji sa Gradom Labinom i norveškim gradom Sandnesom, realizirao se je zajednički projekt pod nazivom THIN LINE s ciljem zaustavljanja nasilja u školama.

Projekt „Koracima prijateljstva“ je nastavak nastojanja da se mladi senzibiliziraju za probleme nasilja i na taj način postaju aktivni dionici njegovog suzbijanja.

Opis konkretnog problema

Srednja škola Mate Blažine longitudinalno provodi anketu o **pojavnosti različitih oblika nasilja** na reprezentativnom uzorku mladih od I do IV razreda koja daje podatke o trendovima te rizičnim faktorima koji utječu na pojavu nasilja među mladima. Posljednji podaci (2013.) dobiveni na uzorku od

133 učenika od I. do IV. razreda srednje škole ukazuju da se:

- 7% učenika osjeća kao žrtva nasilja, a kao najčešće oblike nasilja navode; naguravanje, udaranje, čupanje (3%), izrugivanje i ogovaranje (2%), naređivanje i ignoriranje (1%),
- 9% učenika procjenjuje svoje ponašanje nasilnim, najviše u situacijama kada se brane,
- Ispitivanje stava prema nasilnom ponašanju ukazuje da 90 % učenika osuđuje nasilje, a 41% osuđuje nasilje, ali ne kada se nasilno ponašanje koristi u svrhu obrane sebe i drugih,
- 44% učenika smatra da su uzroci nasilnog ponašanja u osobnim problemima mladih, 21% u nekvalitetnom odnosu učenik-roditelj,
- 22% učenika s nikom ne razgovara o iskustvima nasilja zbog straha od posljedica, 23% učenika se obraća školskom psihologu ili pedagogu, 22% školskom liječniku.

Utvrđeni trendovi praćenjem pojavnosti nasilja među mladima su: manja učestalost verbalnog nasilja (zadirivanje za 21 %, ignoriranje za 16%, fizičko nasilje 14 %) što se može objasniti primjerenim intervencijama u situacijama nasilja u školi (pomoć učenicima koji trpe i čine nasilje te njihovim roditeljima).

Ispitivanje stava prema nasilnom ponašanju u školi ukazuje da se stavovi nisu značajno promijenili; povećao se broj učenika koji navode osobne probleme kao razlog nasilnom ponašanju učenika (44%); smanjio se je broj učenika koji bi razgovarali sa roditeljem ili sa prijateljem u slučaju problema sa nasiljem (11%).

Rezultati upitnika „Kako si?“, provedenog 2012. u sklopu istraživanja „Analiza rizičnih ponašanja i konzumacija opojnih sredstava kod srednjoškolaca u Istarskoj županiji“ ukazuju na nešto veći postotak učenika Srednje škole Mate Blažine koji ističu da su ih drugi učenici vrijeđali i ponižavali u školi (5,05%) u odnosu na prosjeka učenika u Istarskoj županiji (4,66%). Kod fizičkog nasilja 2,02% učenika Srednje škole Mate Blažine ističu da su ih drugi učenici maltretirali (gurkali, tukli i sl.). Iako se u području odnosa sa vršnjacima agresivno ponašanje učenika Srednje škole Mate Blažine iskazuje u manjem postotku nego u ostalim školama, utvrđuje se značajno područje za intervenciju vezano za podatke da 11% učenika vrijeđa ljude, govori im da su glupi i 8% učenika psuje i dere se na javnom mjestu.

Istraživanja (Espelage, 2002; O`Connel, Pepler i Craig, 1999) ukazuju na više od 85% učenika koji sami nisu uključeni u nasilje, već su uključeni kao promatrači nasilja. Međutim, iz brojnih razloga, samo od 10 do 20% njih je spremno pružiti žrtvi određeni oblik pomoći. Prema izvješću UNICEF-a objavljenog u listopadu 2014. *“u svijetu svakih 5 minuta jedno dijete umre zbog nasilja počinjeno nad njim, s time da samo manji dio njih umre u ratnim područjima dok ih 75% nastrada u zemljama bez sukoba.”*

S obzirom da ovi oblici nasilja vrlo često uzrokuju emocionalnu bol, osjećaj ugroženosti, ponižavanja, socijalnu izolaciju, teško ih je zamijetiti, pa okolina često ne prepoznaje takve oblike nasilja te pravovremeno ne djeluje. Dobiveni podaci ukazuju na važnost intervencija koje osnažuju i čine mlade spremnijima na reagiranje.

Utvrđivanjem trendova i razvojnih ciljeva na razini SŠ M. Blažina u suradnji sa lokalnom zajednicom aktivna intervencija odnosila bi se na senzibilizaciju mladih o pojavnim oblicima nasilja i mogućnostima rješavanja situacija nasilja u školi, te pozitivan razvoj mladih.

Fokus je na odnosu učenik-učenik, učenik-odrasla osoba, kroz educiranje učenika da prepoznaju nasilje bez obzira da li su u ulozi žrtve, nasilnika ili promatrača, što će im omogućiti samoprocjenu i preuzimanje odgovornosti za izbor djelotvornijih oblika ponašanja. Važno je dobiti informacije o nasilničkom ponašanju i mogućnostima pomaganja svim akterima.

Dugoročni cilj bi bio nulta tolerancija svih oblika nasilja.

Prvi korak u stvaranju poticajnijeg i sigurnijeg okruženja je senzibilizirati učenike na sve oblike relacijskog nasilja koje proizlazi iz nekvalitetne komunikacije, netolerancije različitosti, straha, osobnih problema, nedostatku empatije i emocionalne potpore. Stoga proizlazi da je usredotočenost na odnose

sa vršnjacima i odraslima važna jer su skladni, podržavajući prijateljski odnosi ključni za mentalno zdravlje mlade osobe, a time i stvaranje ugodnijeg školskog ozračja. To su preduvjeti da mlada osoba razvija svoje potencijale, otkriva talente i razvija kreativnost.

Teorijski koncept programa

Nastavnici su osobe koje su svakodnevno prisutne u životu mlade osobe i predstavljaju jednu od najvažnijih karika u stvaranju ugodnog školskog ozračja.

Srednja škola Mate Blažine već 20 godina razvija školski projekt "Naš put u kreiranju kvalitetne škole kao jedan od načina primarne prevencije rizičnih ponašanja djece i mladih" s ciljem razvoja nastavničkih potencijala kroz uključivanje nastavnika u seminare Teorija izbora u školi i Teorija izbora na radnom mjestu kroz razvijanje vještina rada s učenicima upoznavanjem s Teorijom izbora američkog autora Williama Glassera, te povećanjem kvalitete i produktivnosti rada kroz razvijanje suradničkih odnosa u ustanovi.

Obrazovni projekt je nastao kao proces i produkt vizije škole kao radosnog mjesta u kojem će se učenici, roditelji i nastavnici osjećati dobro, njegovati dobre odnose i unapređivati svoje mentalno zdravlje te jačati akademske kompetencije i osobne potencijale kroz niz aktivnosti koji se provode u programima Uspješan učenik i Uspješan roditelj.

Aktivnosti sa učenicima, roditeljima i nastavnicima se temelje na najnovijim saznanjima o ljudskom funkcioniranju-humanističkom konceptu razumijevanja čovjekove ličnosti, a inspiracija i smjernice su preuzete iz teorije izbora i Glasserovog koncepta kvalitetne škole.

Uz rad na akademskim postignućima učenika, teži se stvaranju kvalitetnih odnosa među svim sudionicima odgojno-obrazovnog procesa, jer su skladni, podržavajući prijateljski odnosi ključni za optimalan razvoj mlade osobe, a time i stvaranje ugodnijeg školskog ozračja koji je ujedno i protektivni faktor svim oblicima rizičnog ponašanja pa tako i nasilju među mladima.

DEFINIRANJE CILJA

Navedite najvažniji cilj koja želite ostvariti svojim razvojnim ili preventivnim programom u ovoj školskoj godini. Detaljno ga opišite.

Opći ciljevi

- educirani (senzibilizirani) mladi koji imaju osnovne informacije o pojavnim oblicima nasilja, o specifičnostima, modalitetima i mogućnostima rješavanja situacija nasilja u školi,
- smanjena razina relacijskog nasilja (vrijeđanje, ponižavanje, gurkanje) s 11% na 2% tijekom iduće dvije školske godine,
- organizirani rad s mladima kojima se djeluje na osobni razvoj i osobnu dobrobit i povećava spremnost za pružanje pomoći i podrške,
- organizirani rad s mladima kao resurs u realizaciji školskih preventivnih aktivnosti i preventivnim akcijama u lokalnoj zajednici (članovi Vijeća učenika i Gradskog vijeća mladih)

Specifični ciljevi:

-educirati mlade o pojavnim oblicima nasilja i mogućnostima rješavanja situacija nasilja kroz predstavljanje mobilne aplikacije Zaustavimo nasilje u školi i kroz provedbu tema iz zdravstvenog odgoja,

-educirati učeničke, nastavnike i roditelje s ciljem prepoznavanja obrazaca nasilnog ponašanja i povećanjem informiranosti svih sudionika,

- uključiti mlade (članove Vijeća učenika i Gradskog vijeća mladih) u edukaciju svojih vršnjaka kroz predstavljanje mobilne aplikacije Zaustavimo nasilje u školi,

-provoditi preventivne aktivnosti na školskoj razini i na razini lokalne zajednice s ciljem afirmacije pozitivnih vrijednosti,

-povećati efikasnost odgovora na nasilje kroz definiranje uloga i odgovornosti unutar škole, definiranje izvora pomoći izvan škole koristeći protokole postupanja,

-osigurati primjerenu pomoć djeci koja trpe nasilje i djeci koja čine nasilje (praćenje i podrška u učenju djelotvornijih obrazaca ponašanja).

Navedite razloge zašto želite ostvariti baš taj cilj.

Srednja škola Mate Blažine Labin je 17 godina domaćin i organizator međunarodnog workshopa Škole demokracije u sklopu Hrvatske mreže zdravih gradova u kojoj se mladi educiraju i potiču na uključivanje u život škola, lokalne i šire društvene zajednice kako bi utjecali na pozitivne promjene životnog okruženja i uvjeta života preko učeničkih vijeća, gradskih vijeća, savjeta mladih, udruga i slično, uključuju promiču humane, demokratske vrijednosti.

U srpnju 2014. na Školi demokracije promoviran je **Youth Democracy Project THIN LINE - "STOP BULLYING IN SCHOOLS"** zajednički je međunarodni projekt Grada Labina, Srednje škole Mate Blažina s jedne strane i norveškog grada Sandnesa i njihovog gradskog vijeća mladih. Osnovna tema i koncept projekta je DIGITALNO NASILJE - CYBER BULLYING putem mobilne aplikacije ZAUSTAVIMO NASILJE U ŠKOLAMA, koja je bila jedan od konkretnih ciljeva projekta.

Hrvatska verzija aplikacije prilagodba je norveške mobilne aplikacije *Stopp mobbing i skolen* koja je nastajala 2012.-2013. godine. Kreirala ju je norveška novinska agencija *Stavanger Aftenblad* (uz pomoć mnogobrojnih stručnjaka koji proučavaju nasilje među mladima ili se bave mladima) koja je dala suglasnost za njezin prijevod, korištenje i besplatnu distribuciju u Republici Hrvatskoj u sklopu projekta THIN LINE. U izradi hrvatske verzije korišteni su relevantni hrvatski zakoni i protokoli uz suglasnost: Poliklinike za zaštitu djece grada Zagreba, Hrabrog telefona, Savjetovališta Luke Ritz, Ministarstva unutarnjih poslova i Pravobranitelja za djecu (detaljno: <http://www.ssmb.hr/459/youth-democracy-project-thin-line>).

Cilj projekta THIN LINE bio je usredotočiti se na sve oblike nasilja u školi i njihovu prevenciju te razviti svijest o nasilju među mladima na svim razinama od učenika u školi do političara kao donosioca odluka, ali i također steći bolje razumijevanje vlastite uloge u demokratskom sustavu te europskom građanstvu. U skladu s ciljem istraživala su se sredstva koja se koriste u borbi protiv digitalnog nasilnog, ponašanja u obje zemlje (Hrvatska i Norveška) te specifičnosti kako pokušati problem riješiti na lokalnoj razini. Ovogodišnji zainteresirani sudionici Škole demokracije imali su priliku zajedničkim djelovanjem naučiti više o digitalnom nasilju, te saznati i dobiti nova saznanja o tome kako spriječiti digitalno nasilno ponašanje u budućnosti.

Potkraj 2014. aplikacija će biti predstavljena široj javnosti, a u tome će naročito pomoći i promotivni

spot koji su sudionici projekta snimili u Norveškoj u sklopu prve razmjene učenika. Aktivnosti realizirane projektom THIN LINE nadopunjavaju se sa aktivnostima koje planiramo na razini razrednog odjela, na razini škole u kojoj su uključeni svi sudionici odgojno-obrazovnog procesa, aktivnosti sa roditeljima, kroz suradnju sa drugim čimbenicima u lokalnoj zajednici (Gradom Labinom, osnovnim školama na području Grada, Centrom za socijalnu skrb, školskim liječnikom, Vijećem za komunalnu prevenciju Grada Labina, Udruga za mlade Alfa Albona) aktivnostima koje promoviraju pozitivne životne vrijednosti, zajedništvo, osobni razvoj i aktivnostima u individualnom radu sa učenicima koje se ostvaruju u svakodnevnim situacijama u školi kroz pomoć učenicima u donošenju odgovornih odluka, postavljanju pozitivnih ciljeva te općenito brigom za učenika. Naše učenike i roditelje vidimo kao naše ravnopravne partnere s kojima ćemo težiti prema realizaciji postavljenih ciljeva

KORISNICI: (po dobi, spolu i riziku: opća populacija, populacija u riziku ili populacija koja već iskazuje problem)

DIREKTNI – učenici – ukupno 512 učenika, bez obzira na spol i usmjerenje, razina univerzalne prevencije

- rizični učenici (10% razina selektivne i inicirane prevencije)

- djelatnici škole – 53 nastavnika

INDIREKTNI – roditelji, zajednica, druge škole

METODE I AKTIVNOSTI ZA OSTVARIVANJE CILJA

Kronološki opišite faze rada u sklopu programa kojima ćete ostvariti postavljeni cilj.	Opišite postupke koje ćete provesti u sklopu svake pojedine faze programa
Uključiti mlade (članove Vijeća učenika i Gradskog vijeća mladih) u edukaciju svojih vršnjaka kroz predstavljanje mobilne aplikacije „Zaustavimo nasilje u školama“	<p>Izvoditelj: Ana Paliska, prof. voditeljica Vijeća učenika i Gradskog vijeća mladih Mirjana Dobrić, psihologinja, izrađuju raspored i koordiniraju aktivnostima koje se odnose na uključenost mladih kao izvoditelje edukacije za učenike</p> <p>Metoda rada: -dogovor oko načina pripreme i prezentacije teme</p> <p>Vrijeme provedbe -studeni-prosinac 2014.</p>
- educirati učenike o pojavnim oblicima nasilja i mogućnostima rješavanja situacija nasilja kroz predstavljanje mobilne aplikacije „Zaustavimo nasilje u školi“	<p>Metoda rada: -izlaganje, demonstracija mobilne aplikacije na računalu, diskusije (razina informiranja)</p> <p>Izvoditelji : -učenici-članovi Vijeća učenika i Gradskog vijeća mladih (prema posebno izrađenom rasporedu)</p> <p>Vrijeme provedbe: -1 sat po razrednom odjelu (25 odjela) -na satovima razredne zajednice -studeni-prosinac 2014.</p>

<p>- educirati nastavnike o pojavnim oblicima nasilja kroz predstavljanje mobilne aplikacije „Zaustavimo nasilje u školi“</p> <p>Educirati razrednike - kroz upoznavanje sa materijalima, potrebnim znanjima i vještinama u vezi provedbe tema o prevenciji nasilja u školi za razrednike I., II., i III., razreda</p> <p>-upoznavanje razrednika sa načinima djelovanja u situaciji nasilja i asertivnom komunikacijom</p>	<p>Metoda rada: -izlaganje, demonstracija mobilne aplikacije na računalu, diskusije (razina informiranja)</p> <p>Izvoditelji : -članovi Vijeća učenika i Gradskog vijeća mladih(prema posebno izrađenom rasporedu)</p> <p>Vrijeme provedbe: -1 sat -na sjednici Nastavničkog vijeća -studen 2014.</p> <p>Metoda rada: -rad u grupi, diskusija, demonstracija Formirati grupe razrednika I. razreda, II. razreda III. razreda -izraditi poseban raspored edukacije po formiranim grupama</p> <p>Izvoditelji: Mirjana Dobrić, psihologinja Irena Crvak, pedagoginja</p> <p>Vrijeme provedbe: -studen-prosinac 2014. -3 X 2 sata</p>
<p>Educirati učenike o prevenciji nasilja u školi kroz provedbu tema iz zdravstvenog odgoja – „Prevencija nasilničkog ponašanja“</p>	<p>Aktivnosti na razini razrednih odjela(I., II., III. razred)</p> <p>Metoda rada: -izlaganja, rad u grupi, rasprava, (učenici raspravljaju o pojavi nasilničkog ponašanja, te oblikuju svoje vrijednosti , pravila i posljedice, nastavnik je medijator koji potiče raspravu i vodi brigu da svatko od učenika kaže svoje mišljenje i da zajednički formuliraju zaključke Literatura: Zdravstveni odgoj-priručnik za nastavnike i stručne suradnike u srednjoj školi</p> <p>Izvoditelji: -razrednici I, II, III razreda</p> <p>Vrijeme provedbe -tijekom godine obrađuju se teme prema operativnom planu i programu rada razrednog odjela za I., II., III. razred na satu razredne zajednice</p> <p>Teme za I. razred: -Prevencija nasilja u različitim okolnostima -Neprijemljive pojavnosti u školi i okolini Cilj: osposobiti učenike za prepoznavanje oblika nasilnog ponašanja i promovirati pravo na sigurnost i zaštitu od nasilja</p> <p>Teme za II. razred: -Neprijemljive pojavnosti u školi i okolini -Kultura škole Cilj: prevenirati neprijemljivo ponašanje, te</p>

	<p>promovirati prilagođeno ponašanje u socijalnim situacijama; osvijestiti važnost unapređivanja kulture škole</p> <p>Teme za III. razred:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Prevenција nasilja i nasilničkih ponašanja u različitim okolnostima-u vezi, sportu... -Neprijemljene pojavnosti <p>Cilj: učiti asertivnu komunikaciju</p>
<p>Educirati roditelje kroz Vijeće roditelja o pojavnim oblicima nasilja kroz:</p> <ul style="list-style-type: none"> - predstavljanje mobilne aplikacije Zaustavimo nasilje u školama <p>-tematsko izlaganje: Kako roditelji mogu pomoći u prevenciji i zaustavljanju nasilja u školi?</p>	<p>Metoda rada:</p> <ul style="list-style-type: none"> -izlaganje , demonstracija mobilne aplikacije na računalu, diskusije (razina informiranja) <p>Izvoditelji :</p> <ul style="list-style-type: none"> -učenici-članovi Vijeća učenika i Gradskog vijeća mladih(prema posebno izrađenom rasporedu) <p>Vrijeme provedbe:</p> <ul style="list-style-type: none"> -1 sat -na sastanku Vijeća roditelja -studen 2014. <p>Metoda rada:</p> <ul style="list-style-type: none"> -izlaganje, grupni rad, diskusija, podjela iskustva o tome što i kako prevenirati i kako intervenirati u slučaju nasilja <p>Izvoditelj:</p> <p>Mirjana Dobrić, psihologinja</p> <p>Vrijeme provedbe:</p> <ul style="list-style-type: none"> -1 sat -na sastanku Vijeća roditelja -studen 2014.
<p>Promicati pozitivne vrijednosti, suradnje zajedništva i odgovornih životnih izbora</p> <p>Aktivnost: Korak prijateljstva</p> <p>Suradivati sa Udrugom za mlade Alfa Albona kroz sudjelovanje u projektu Udruge roditelja</p>	<p>Metoda rada:</p> <p>organizacija marša protiv nasilja u školama</p> <p>Cilj: podizanje svijesti o nasilju u školama i njihova prevencija (posebno u odnosu na cyberbulling)</p> <ul style="list-style-type: none"> -njegovati pozitivne vrijednosti te povećati suradnju i zajedništvo učenika u školama Grada Labina <p>Sudionici: učenici Srednje škole Mate Blažine Labin, OŠ Ivo Lola Ribar i OŠ Matije Vlačića u suradnji s Gradom Labinom(u sklopu projekta Labin-zdravi grad)</p> <p>Vrijeme provedbe</p> <p>1 puta godišnje</p> <p>travanj 2015.</p> <p>Cilj projekta je osnažiti provedbu prava djeteta da bude sigurno od nasilja kroz</p>

<p>Korak po korak pod nazivom: Osnažimo prava djece da budu sigurna</p>	<p>jačanje dijaloga svih uključenih u zaštitu prava djece, od lokalnih udruga do lokalnih i regionalnih uprava i javnih institucija te pružatelja usluga Aktivnost: sudjelovanje na konferenciji na kojoj će biti predstavljeni rezultati ovog projekta kao predstavnici škola koje su sudjelovale u ovom istraživanju</p>
<p>Suradivati s Udrugom za mlade Alfa Albona kroz Partnerstvo u projektu Mladi volonteri za aktivnu lokalnu zajednicu</p>	<p>Cilj: projekt je usmjeren na podizanje svijesti o važnostima volonterstva u lokalnoj zajednici, obavezama i pravima vezanim za volonterstvo, načinima uključivanja mladih u volonterske aktivnosti te u konačnici osmišljavanje sadržaja namijenjenih mladima od strane mladih za podizanje kvalitete življenja u lokalnoj zajednici (siječanj-srpanj 2015.)</p>
<p>Promovirati pozitivne vrijednosti kroz Radio emisiju za mlade „Give me A Break“ (Radio Labin)</p>	<p>Aktivnosti: -priprema tema vezanih za jačanje potencijala mladih kroz afirmaciju pozitivnih vrijednosti i tema vezanih za osobni razvoj -predstavljanje Plavog sandučića, tema prve emisije iz niza koje promiču pozitivne vrijednosti Izvoditelj: Učenici koji vode srednjoškolsku radio emisiju „Give me a break“ Vrijeme provedbe: 1X 30 minuta tjedno -tijekom godine Podrška učenicima i pomoć u pripremi emisija: Majda Milevoj, knjižničarka Mirjana Dobrić, psihologinja Irena Crvak, pedagoginja</p>
<p>Predstaviti promo film koji je nastao sa zajedničkih susreta (norveških i hrvatskih učenika)</p>	<p>Cilj: uvid u samu strategiju razvoja i tijeka projekta THIN LINE. Aktivnosti: -raditi će se na širenju rezultata i vidljivosti projekta posebno uz pomoć novina, radija i lokalnih TV kuća, a stvorit će se i zajednička grupa na nekoj od društvenih mreža. Osim toga koristit će se i druga sredstva informiranja poput brošura, letaka i mailing lista. -svi partneri u suradnji sa školskim vijećem i savjetom mladih, Udrugom za mlade Alfa Albonom zajednički će aktivno sudjelovati u razvoju metodologije i izradi obrazovnih materijala te će pomoći u širenju i promociji rezultata projekta, te će se aktivno uključiti u prijenos dobrih praksi na Promo film se predstavlja u svim razrednim odjelima prilikom predstavljanja mobilne aplikacije, kao i na Vijeću roditelja.</p>

<p>Pružiti pomoć u rješavanju problema i stvarati podršku putem Plavog sandučića-sandučića povjerenja (postavljen je holu škole)</p>	<p>Izvoditelji: Učenici-članovi Vijeća učenika i Gradskog vijeća mladih uz uključenost Udruge za mlade Alfa Albona i po potrebi ostalih partnera Vrijeme provedbe: -studen i - prosinac - siječanj - veljača 2014.</p> <p>Metoda rada: -učenici postavljaju pitanja pod šifrom, a stručnjaci odgovaraju</p> <p>Cilj: -služi za stvaranje podrške, povjerenja, prijateljstva, za pružanje pomoći u rješavanju dilema i teškoća, predlaganje ideja i rješenja za poboljšanje zajedničkog rada, otvorenu komunikaciju</p> <p>Izvoditelji: Mirjana Dobrić, psihologinja Irena Crvak, pedagoginja Čedomir Ružić, ravnatelj i ostali stručnjaci po potrebi</p> <p>Vrijeme provedbe: Kontinuirano tijekom godine</p>
<p>Osigurati primjerenu pomoć djeci koja trpe nasilje i djeci koja čine nasilje (praćenje i podrška u učenju djelotvornijih obrazaca ponašanja)</p>	<p>Metoda rada: -individualni rad -razgovor -postupanje prema Protokolu o postupanju u slučaju nasilja među učenicima</p> <p>Izvoditelji: -razrednici -roditelji -Mirjana Dobrić, psihologinja -Irena Crvak, pedagoginja</p> <p>Suradnja s: -školskim liječnikom -Centar za socijalnu skrb -MUP</p> <p>Vrijeme provedbe -prema potrebi tijekom godine</p>

ANALIZA RIZIKA

<p>Koji se rizici vezuju uz provedbu programa? Što sve može spriječiti ili usporiti provedbu programa?</p>
<p>Provedbu programa mogu eventualno usporiti ostale obaveze i aktivnosti u školi koji se mogu poklapati sa terminima planiranih aktivnosti . U školi se provodi velik broj različitih aktivnosti koje su vezane za realizaciju različitih projekata.</p>

Navedite kako ćete otkloniti ili minimizirati rizike.

Dugoročnim planiranjem koje je vezano za dogovaranje s svim dionicima školskog razvojnog plana.

NUŽNI RESURSI ZA OSTVARIVANJE CILJA (FINANCIJSKI, ORGANIZACIJSKI, LJUDSKI)

Specificirajte resurse potrebne za ostvarenje cilja.

Kako ostvariti cilj s najmanje troškova? Koje organizacijske pomake valja učiniti? Koje neiskorištene ljudske resurse se može iskoristiti?

U SVRHU PROVEDBE OVOG PROJEKTA SREDNJA ŠKOLA MATE BLAŽINE LABIN JE S GRADOM LABINOM USPOSTAVILA SURADNJU KROZ:

1. Razmjenu informacija i podataka potrebnih za provedbu ovog programa te realizacijom međunarodnog projekta Grada Labina, Srednje škole Mate Blažine Labin, norveškog grada Sandnesa i njihovog gradskog vijeća mladih pod nazivom Youth Democracy Project THINE LINE- „STOP BULLYING IN SCHOOLS“. Projekt je trajao od siječnja do lipnja 2014. Financiran je iz EU fondova sredstvima iz programa Mladi na djelu, po-akcije “Demokratski projekti mladih” u sveukupnom iznosu od 67000 Eura.

2. Prilagodbu aktivnosti povezanih sa programom

Program „Koracima prijateljstva do smanjivanja vršnjačkog nasilja“ razvija aktivnosti koje se nadovezuju na gore navedeni projekt, a uključuje i strukturira već postojeće školske aktivnosti koje se realiziraju na razini razreda, škole, individualnoj razini i u suradnji sa lokalnom zajednicom -Gradom Labinom, osnovnim školama, udrugom za mlade Alfa Albona a time se iskorištavaju i stavljaju u funkciju već postojeći ljudski resursi.

3. Zajedničko korištenje resursa

Srednja škola Mate Blažine već 20 godina ulaže napore kako bi koncept Glasserove kvalitetne škole primijenila u svakodnevnoj školskoj praksi, kroz suradnju sa Gradom Labinom u sklopu projekta Labin zdravi grad koji omogućava financijsku podršku za edukaciju nastavnika - seminare Teorije izbora u školi i ostale školske aktivnosti. Posljednje dvije godine Srednja škola Mate Blažine posebno potiče profesionalno ojačavanje nastavnika kroz seminar Teorija izbora na radnom mjestu-put ka jačanju ljudskih potencijala i seminar Snaga dobrih odnosa u funkciji jačanja pojedinca i zajednice koje vodi profesorica Jagoda Tonšić Krema, senior instruktor William Glasser International. Ove seminare je također financirao Grad Labin. Snaga Srednje škole Mate Blažine su nastavnici, roditelji i učenici kao zajednica koja uči uz podršku Grada Labina i aktivnosti projekta Labin zdravi grad (Savjetovalište za mlade i obitelj, programi edukativnog rada sa roditeljima Uspješno roditeljstvo i ostale aktivnosti) te partnerstva sa institucijama u Gradu Labinu koje se bave mladima kroz Stručni tim za mlade Vijeća za komunalnu prevenciju Grada Labina, Udrugom za mlade Alfa Albona.

Stručni tim za mlade predstavlja važan resurs jer obuhvaća stručne suradnike Srednje škole Mate Blažine, osnovnih škola na području Grada Labina, dječjeg vrtića, socijalne radnike Centra

za socijalnu skrb, školskog liječnika, predstavnike policije i koordinatora projekta Labin zdravi grad). Na redovitim sastancima dogovaraju se daljnje akcije i aktivnosti koje bi doprinijele kvaliteti života mladih u gradu. Učenci Srednje škole Mate Blažine su članovi Gradskog vijeća mladih koji se redovito sastaju na sjednicama, te na takav način mogu participirati u predlaganju aktivnosti koje bi mladi željeli realizirati. Na takav način mladi postaju ravnopravni partneri koji sudjeluju u donošenju odluka.

U Srednjoj školi Mate Blažine značajan resurs kvalitetne suradnje s roditeljima predstavlja Vijeće roditelja kao važan partner koji svojim idejama, prijedlozima pomaže u poboljšanju kvalitete života i rada u školskoj zajednici.

Kako ćete osigurati pokrivanje svih troškova i ostalih resursa za ostvarivanje cilja?

Planirane aktivnosti programa će se realizirati kroz svakodnevni školski rad u okviru školskog kurikulumu. Dio predviđenih aktivnosti će se realizirati koristeći resurse projekta Labin zdravi grad i Udruge za mlade Alfa Albona.

ODGOVORNOST, DELEGIRANJE

Tko je odgovoran za ostvarenje cilja? Tko vodi program?

Program vodi tim za školski preventivni program. Članovi tima su ravnatelj Čedomir Ružić, prof. Mirjana Dobrić, prof. psiholog, Irena Crvak, prof. pedagog, Ana Paliska, prof. hrvatskog jezika, Dijana Muškardin, prof. povijesti i hrvatskog jezika, Majda Milevoj Klapčić, prof. knjižničar, Željko Brenčić, prof. fizike, Elvis Miletić, prof. strojarstva, Orijana Tenčić, prof. ekonomske grupe predmeta, Flavijano Tenčić, predstavnik roditelja, Ermin Ismić, predstavnik učenika. Odgovornost za ostvarenje cilja imaju svi dionici provedbe.

Koordinator programa je Mirjana Dobrić, prof., školska psihologinja

Tko će sve sudjelovati u radu na ostvarivanju programa? S kojim zadacima?

U ostvarivanju programa sudjeluju članovi tima za školski preventivni program, ravnatelj, stručni suradnici škole, razrednici/nastavnici, učenici-članovi Vijeća učenika i Gradskog vijeća mladih i roditelji u suradnji s ovim partnerima u lokalnoj zajednici:

- vanjskim institucijama (školski dispanzer, Centar za socijalnu skrb, policija, Udrugom za mlade Alfa Albona, Gradom Labinom (Stručni tim za mlade Vijeća za komunalnu prevenciju, osnovnim školama na području Grada Labina.

-Zadaci su opisani kroz prethodno navedene postupke u pojedinim fazama aktivnosti.

TERMINI, VREMENSKO ODREĐENJE

Odredite termine za okončanje pojedinih faza projekta. Koje su ključne točke u razvoju projekta?
Realna procjena vremena koje je potrebno da bi se došlo do cilja. Kako ciljeve ostvariti što brže?
Realna procjena koja je potrebna da bi se došlo do cilja je minimalno godina dana. Mislimo da je to proces koji će se pratiti u dužem vremenskom razdoblju na način da se planirane aktivnosti realiziraju postepeno i sustavno.
Navedite konačan datum za ostvarenje cilja.
Studeni 2015.

MJERLJIVI POKAZATELJI (INDIKATORI) OSTVARENJA CILJA

Što dokazuje da je cilj ostvaren? Navedite čime ćete dokazati da ste ostvarili postavljeni cilj. Kako se to može „opipljivo“ dokazati?	
Očekivani rezultati	Pokazatelji uspješnosti
-educirani (senzibilizirani) mladi koji imaju osnovne informacije o pojavnim oblicima nasilja, o specifičnostima, modalitetima i mogućnostima rješavanja situacija nasilja u školi	-stupanj informiranosti o pojavnim oblicima nasilja kroz prepoznavanje svih oblika nasilja koja se manifestira kroz spremnost učenika za rješavanje situacija nasilja u školi koja se može utvrditi opažanjem od strane svih dionika odgojno-obrazovnog procesa i kroz smanjenu razinu relacijskog nasilja potvrđena ponovnom primjenom upitnika „Kako si?“
-smanjena razina relacijskog nasilja (vrijeđanje, ponižavanje, gurkanje) s 11% na 2% tijekom iduće dvije školske godine	-smanjena razina relacijskog nasilja potvrđena ponovnom primjenom upitnika „Kako si?“ kojim se ispituje pojavnost relacijskog nasilja iskazana kroz %
-organizirani rad s mladima kojima se djeluje na osobni razvoj i osobnu dobrobit i povećava spremnost za pružanje pomoći i podrške	-broj realiziranih aktivnosti na razini škole, razreda i na individualnoj razini i kroz suradnju sa roditeljima, udrugama i lokalnom zajednicom kroz sadržaje koji promiču pozitivne vrijednosti, suradnju, zajedništvo i odgovorne životne izbore (broj aktivnosti, evaluacije rada kojima učenici procjenjuju osobnu dobrobit u realiziranim sadržajima)

<p>- organizirani rad s mladima kao resurs u realizaciji školskih preventivnih aktivnosti i preventivnim akcijama u lokalnoj zajednici (članovi Vijeća učenika i Gradskog vijeća mladih)</p>	<p>-veći interes mladih koji preuzimaju aktivnu ulogu u osmišljavanju, kreiranju ideja i realizaciju školskih preventivnih aktivnosti i preventivnim akcijama u lokalnoj zajednici (broj učenika, evaluacije rada s mladima kroz organizirane aktivnosti)</p>
--	---

Ocjena uspješnosti programa

Evaluacija uspješnosti programa bazirati će se na evaluaciji procesa i evaluaciji ishoda.

Tip evaluacije je prvenstveno unutarnji, provoditi će je tim za školski preventivni program na školskoj razini, koji dogovara način prikupljanja podataka, analizu, obradu i interpretaciju podataka u svrhu evaluacije.

Evaluacija procesa kontinuirano se realizira prikupljanjem i dokumentiranjem usmenih i pismenih evaluacija od strane korisnika nakon realizacije svake planirane aktivnosti. Tim za školski preventivni program kontinuirano prati realizaciju planiranih aktivnosti, te na temelju pismenih evaluacija od strane korisnika evaluira, procjenjuje usklađenost realiziranih aktivnosti potrebama korisnika na razini škole te po potrebi daje sugestije za modifikaciju i unapređivanje programa. Članovi tima sudjeluju u evaluaciji procesa procjenjujući korisnost i djelotvornost realiziranih aktivnosti kroz dobivene usmene, pismene evaluacije i izvješća na sastanku koji se organizira 1 puta mjesečno.

Tim za školski preventivni programa prati i evaluaciju ishoda koja se temelji na opažanju i praćenju pokazatelja uspješnosti koje proizlaze iz očekivanih rezultata, a odnose se na statističke pokazatelje vezane za smanjenje nasilja, te kroz praćenje i prikupljanje podataka koje se odnose na procjene, opažanje i prikupljanje podataka koji predstavljaju pokazatelje uspješnosti (procjena broja aktivnosti i veću uključenost mladih, veći interes mladih, spremnost mladih za traženje pomoći i sl.)

Prezentiranjem realizacije programa i rezultata evaluacije Timu za mlade Vijeća za komunalnu prevenciju Grada Labina, procjena uspješnosti te eventualna dorada i modifikacija programa će biti dostupna lokalnoj zajednici i široj javnosti.

Dugoročni cilj koji bi se realizirao nakon jednogodišnjeg iskustva i praćenja programa u Srednjoj školi Mate Blažine Labin, je pripremiti program za implementaciju u drugim školama kako bi se na temelju iskustva u realizaciji programa osmislio cjeloviti program podrške koji se odnosi na jačanje spremnosti mladih za rješavanje situacija nasilja i smanjenje vršnjačkog nasilja u školama.

Koordinator programa

Mirjana Dobrić, psihologinja